

792.

Г 74

МАКСИМ ГОРЬКИЙ
ПЬЕСАЛАР

АЛМАТЫ . 1948

МАКСИМ ГОРЬКИЙ

ПЬЕСАЛАР

ҚАЗАҚТЫҢ
БІРІККЕН МЕМЛЕКЕТ БАСПАСЫ
Алматы 1948

ШЫҢЫРАУ ТҮБІНДЕ

*Константин Петрович.
Пятницкийге арнаймын.*

ҚАТЫСАТЫН АДАМДАР

- Михаил Иванович Костилов — 54 те, жатақ үйдің иесі.
Василиса Карповна оның әйелі — 26 да.
Наташа Василисаның сінлісі, 20 да.
Медведев — Василиса мен Наташаның немере ағасы, по-
лицейский — 50 де.
Васька Папел — 28 де.
Клеш Андрей Митрич — слесарь, 40 та.
Анна — оның әйелі, 30 да.
Настя — кәрі қыз, 24 те.
Квашня — пельмен сататын әйел, 40 тарда.
Бубнов — картузшы, 45 те.
Сатин | — екеуініңде
Актер | жасы 40 қусырып қалған адамдар
Барон — 33 те.
Лука — ел қыдырып жүрген адам, 60 та.
Алешка — етікші, 20 да.
Кривой зоб
Татар
Бірнеше кедейлер*

БІРІНШІ ПЕРДЕ

Үндір қусаған подвал. Төбесі ыйықтан басып тұрғандай, тас бағандарын күйе басып кеткен, көп жерлерінің штукатурасы түсіп қалған. Жарық зал жақтан және оң жақтағы төрт бурьшты терезеде, жоғарыдан түсіп турады. Оңжақ бурьшта жуқа тақтаймен бөлінген Пепелдің бөлмесі, бөлмеге кіре берісте есіктің қасында Бубновтың сәкісі. Солжақ бурьшта үлкен орыс пеші, солжақтағы тас қабырғада ае уйдің есігі, Квашня, Барон, Настя свнда турады. Пеш пен есіктің аралығында қабырғаға таяу — үстін кір басқан шыт шымылдық жабылған үлкен кровать. Қабырғаны жағалай салынған сәкі. Жолжак қабырғаға таяу, алда үстіне кішірек темір төс орнатылған ағаш шерке тур, шеркенің үстінде қышқаштар жатыр, оған таяу аласалау тағы бір шерке тур. Соңғы шеркенің үстінде, төстің алдында ескі кұльштарға толып жатқан кілттерді салып бурап көріп Кләш отыр. Қасында сымнан істелген шығыршыққа тізілген екі буда кілт, майысып іске алғысыз болып қалған жез самауыр, балға, егеулер жатыр. Ортада үлкен стол, екі скамейка, табурет, бәрі де сырланбаған, кіркір. Стол басында, самауырдың қасында Квашня шай кұйып отыр. Барон қара нан жлеп отыр. Настя табуреттің үстінде, столге сүйене, тоз-тоз ескі кітап оқып отыр. Төсектің үстінде жатқан Анна жөтеліп қояды. Бубнов сәкісінің үстінде, екі тізесінің арасына қысқа ағаш кальшқа салып, сөгілген ескі шалбарды өлшеп пішкелі отыр. Қасында маңдайша жасаймын деген екі шляпаның жыртылған катырма қағазы, клеенкенің қыйқымы, ескі-усқы жатыр. Сатин жаңа ғана оянған, сәкісінің үстінде жатыр. Ыңыраның қояды. Пештің үстінде актер бір нәрселерді аударыстырып жүргенге уксайды, жөтеледі, өзі көрінбейді.

Көктем жаңа басталған кез. Таңертеңгілік уақыт.

Б а р о н. Сонымен.

К в а ш н я. Жо-оқ, дедім-ау, сүйіктім, муныңды менен аулақ әкет, дедім. Мен оны байқап көргемін, дедім... енді ме жүз шаянды пісіріп әкеліп берсе де күйеуге тие қалман, дедім.

Б у б н о в (Сатинге). Сен неге қорсылдап жатырсың?

Қ в а ш н я. Өз билігім өзімде екен, өзіме өзім қожа-
йын екем, сөйтіп жүріп біреудің паспортына жазылсам,
бір еркекке өз басымды өзім байлап берсем — жоқ.
Американың шахзадасы келіп турса да — тие қалман.

Қ л е ш. Өтірік!

Қ в а ш н я. Немене?

Қ л е ш. Өтірік дейім. Әлі-ақ Абрамкеге тиіп алар-
сын.

Б а р о н (*Настяның қолындағы кітапты жулып алып,
ашып оқыйды*). «Сэтсіз махаббат». (*Сақылдап күледі*).

Н а с т я (*Қолын созып*). Бер... берші, жә, ойнамашы.

Б а р о н. (*Кітапты жоғары көтере булғап, Настяға
қарап турады*).

Қ в а ш н я (*Клешка*). Сар жағал теке, өтірік айтып
отырған сенсің. Мұндай сөзді аузың барып қалай айта-
сың маған?

Б а р о н (*Настяны кітаппен төбеден урып қалады*).
Айтам ғой, ақымақсың, Настя.

Н а с т я (*кітапты жулып алады*). Бер дейім...

Қ л е ш. Бәйбішемсуін... Абрамкеге тиесің. Күтіп
жүргенің сол ғана...

Қ в а ш н я. Әрине! Тимегенде! Енді қалай! Сенде
отырсың ғой жаздай жайлап, қатыныңды өлім халіне
жеткізіп...

Қ л е ш. Өшір үніңді кәрі каншық! Онда сенің жұмы-
сың болмасын.

Қ в а ш н я. А — а. Шынын айтқанды жактырмассың.

Б а р о н. Басталды. Настька, сен кайдасың?

Н а с т я (*басын көтерместен*). Аулақ, аулақ.

А н н а (*шымылдықтан басын шығара*). Журт тур-
ран ба? Кудай үшін... дауыстамандаршы... урыспаң-
даршы...

Қ л е ш. Ульй бастадыма.

А н н а. Құдайдың қутты күні жанжал, тым құрмаса
тыйыш жатып өлуге мурша берсеңдерші.

Б у б н о в. У-шудың өлімге бөгеті жоқ қой...

Қ в а ш н я (*Аннаның қасына келіп*). Жаным-ау,
осындай тас жүрек адаммен қалай турып келгенсің?

А н н а. Қойшы... Алмашы мазамды.

Қ в а ш н я. Әй көнтерілісің-ау! Қалай көңлің сергек
тартқан жоқпа.

Б а р о н. Квашня, Базарға баратын уақыт боп қал-
ды...

К в а ш н я. Мінеки қазір. *(Аннаға)*. Зауқың соқса ыстық пельмен берейін.

А н н а. Керегі жоқ, қайтесің... рахмет. Тамақ ішкенмен оңар дейсіңбе мені.

К в а ш н я. Ішіп көр. Ыстық тамақ жақсы болады, Табаққа салып қойып кетейін, көңлің соқса жерсің., Ал, кетейін, байбатшам... *(Клешка)*. Албасты!.. *(ас үйге шығып кетеді)*.

А н н а *(жөтеліп)*. Я тәңірім...

Б а р о н *(Настяны ақырын желкеден түртіп)*. Қой деймін тентегім...

Н а с т я *(міңгірлеп)*. Аулақ... менің саған не бөгетім бар? *(Барон ысқырып Квашняның артынан шығып кетеді)*.

С а т и н *(сәкінің үстінде жатқан калпы басын көтеріп)*. Кеше мені урған кім осы?

Б у б н о в. Бәрібір емес пе саған.

С а т и н. Солай-ақ болсын... не үшін урды.

Б у б н о в. Карта ойнадың ба?

С а т и н. Ойнадым...

Б у б н о в. Міне сол үшін урды...

С а т и н. Каззаптар!...

А к т е р. *(пештің үстінен басын қылтыйтып)*. Бір күні олар сені таяқтап, өлтіріп те тастар.

С а т и н. Ақымақ.

А к т е р. Себеп?

С а т и н. Себеп, екі рет өлтіруге болмайды.

А к т е р *(аз үндемей отырып)*. Түсінбейім... Неге болмайды.

К л е ш. Түс пештің үстінен, сыпыр мына үйді... шалжиюын.

А к т е р. Онда сенің не жұмысың бар?

К л е ш. Василиса келсе кімнің жұмысы екенін көрсетер...

А к т е р. Пысқырдым Василисаңа. Бүгін сыпыру кезегі Барондікі... Барон...

Б а р о н *(ас үйден кіреді)*. Менің сыпыруға қолым тимейді... Квашнямен базарға кетіп барамын.

А к т е р. Онда менің шаруам жоқ... Маған десе Сібір айдалып кет... еденді сыпыру сенің кезегің... біреу үшін мен жұмыс істей алмаймын.

• **Барон.** Сенімен керілдесіп туруға уақытым жоқ. Настька сыпыра салады... Әй сәтсіз махаббат. Көтер басыңды. (*Настяның кітабын жулып алады*).

Настя (*тура келеді*). Өзіңе не керек. Бер кітабыңды. Қутырма сенде байбатша болдым деймісің?

Барон (*кітабын беріп*). Настя. Мен үшін еденді сыпыра салшы, жарайма.

Настя (*ас үйге шығып бара жатып*). Әрине, сыпырмасы барма.

Квашня (*ас үйдің есігінен басын суғып Баронға*). Сен жүре бер. Сенсіз де сыпырады... Актер, саған айтып тұр ғой, — істей салсаң болмайма... бір жерім сыныш қалар деймісің!

Актер. Жә... қашан болсын мен әйтеуір түсінбеймін...

Барон (*ас үйден мойын ағашпен көрзинкаларды алып шығады. Көрзинжаның ішінде бетіне ескі шүберек жапқан үлкен құмыра*). Бүгін тым ауырлап кеткенбе қалай...

Сатин. Барон болып бекер-ақ туған екенсің.

Квашня (*актерге*). Байқа, үйді сыпыруды ұмытып кетіп жүрме. (*Баронды алдына түсіре, сенекке шығып кетеді*).

Актер (*пештің үстінен түседі*). Шаң жуту маған зиянды. Менің организмім араққа әбден уланған организм... (*Сәкінің үстіне отырып ойға шомады*).

Сатин. Организм... органын...

Анна. Андрей Митрич...

Клеш. Немене тағы.

Анна. Анда Квашня маған пельмен қойып кетті... алып жей ғой.

Клеш (*қасына*). Өзің жемейсің бе?

Анна. Жоқ... Жей ғой, жұмыс істейсің ғой... сен же...

• **Клеш.** Қорқамысың? Қорықпа... Мүмкін әліде...

Анна. Бар, сен же. Қысылып отырым... Көп ұзамай...

Клеш (*кетіп бара жатып*). Іштеңе етпес... мүмкін тұрып кетерсің... ондайлар брлады (*ас үйге шығып кетеді*).

Актер (*дауыстан, кенет оянып кеткендей*). Кеше ауруханада, дәрігер айтты: сіздің дейді организмніңізді — арақ біржола ұлатып болған, дейді...

Сатин (*күлімдеп*). Органон.

А к т е р (*екілене*). Органон емес, ор-га-ни-зм.

С а т и н. Сикамбр.

А к т е р (*Сатинге қолын сілтеп*). Сандырақ! Шың-айтамын... Ия. Организмім уланған екен... Олай болса, — еден сыпыру маған зыян... шаң жуту...

С а т и н. Микробшотика... ха...

Б у б н о в. Сенің айтып отырғаның не?

С а т и н. Сөзде... оны айтсақ-транс — сседентальныи. деген де сөз бар...

Б у б н о в. О не?

С а т и н. Білмейім... Умытып қаппын.

Б у б н о в. Онда несін айтасың?

С а т и н. Жәй, әншейін журт сөйлейтін сөз. Сөз біткеннің бәрі мені тойдырып бітірді туған... Өзіміздің сөздерді айтам, бәрі де тойдырды. Әр қайсысын мен, мың мәртебеден артық естіген шығармын деймін...

А к т е р. «Гамлет» драмасында «сөз, сөз, сөз» дейді. тамаша нәрсе... Мен онда қабыршының ролін ойнап едім...

К л е ш (*ас үйден кіреді*). Сен сыпырғыш пен кашан ойнай бастайсың, әй?

А к т е р. Онда сенің жұмысың болмасын... (*жүдырықпен кеудеге өзін қойып қалады*). Офелия! Тастама мені дуғаннан...

(*Сахна сыртында, алыста, шуылдаған дауыс шығады, айғай, полицейскийдің ысқырғаны естіледі. Клеш жұмысқа кіріседі, егеумен шықырлатып бірдеңелерді егей бастайды*).

С а т и н. Түсініксіз, сирек кездесетін сөздерді жаным сүйеді... Бала кезімде... Телеграфта қызмет істедім... кітапты көп оқыдым...

Б у б н о в. Телеграфист болып пең?

С а т и н. Болдым... өте жақсы кітаптар бар... қызық сөздер өте көп... Мен оқыған адам болдым... білемісің.

Б у б н о в. Естігем... 100 рет естіген болармын. Ал, болдың, оны қайт дейсің... Міне мен—иші болдым... өзімнің дүкенім болды... Бояудан қолдарым сондай ауырлап кеткен сыяқты болушы еді. Тері бояйтынмын, — қолдарым шынтағыма шекті сап-сары болушы еді. Ойлаушы едім: мына бояу өле-өлгенше кетпес, осы қолым сап-сары күйі көрге кіретін шығармын. Ал, енді мынау қол дегеннің... мынау кірден басқа түк жоқ!

С а т и н. Және, сонымен?

Б у б н о в. Сонымен, болғаны сол!

С а т и н. Оны неге айтып отырсың?

Б у б н о в. Жәй... ойға шомуда... Солай шырақ сыртынды канша боясанда өшіп кетеді, бәрі де өшіп кетеді екен, ия.

С а т и н. А... сүйек біткенім түгел ауырады.

А к т е р *(екі тізесін қушақтап отырып)*. Білім дегенің түк емес, талантты айт. Бір артисті білетің ем... рольді ежелеп оқыйтын, ал ойнап кетсе, журт сүйсініп, театрды басына көтеріп кете жаздайтын.

С а т и н. Бубнов, бес тыйын берші?

Б у б н о в. Барлығы екі-ақ тыйын ақшам бар...

А к т е р. Мен айтамын-ау, — талант, геройға керегі міне осы. Ал талант дегеніңіз—өзіңе сену, өзіннің күшіңе сену...

С а т и н. Бес тыйын берші, сенің талант, герой, крокадил, пристав екеніңе сенейін... Клеш, бес тыйын берші?

К л е ш. Аулақ жүргенге не ақы аласың. Қайсыңа жеткізем...

С а т и н. Неге әкірендейсің? Қалтанда соқыр тыйын да жоқ екенін, мен білмейді деймісің...

А н н а. Андрей Митрич... демігіп барам... ауырлап барам.

К л е ш. Неғыл дейсің маған.

Б у б н о в. Есікті азырақ аша тур...

К л е ш. Жарайды. Сен сәкінің үстінде отырсың, мен жерде отырмын... орныңды маған берде, аш керек болса өзің... Мен онсыз да суық тиіп ауырып жүрмін.

Б у б н о в *(байсалмен)*. Мен үшін есікті ашудың хажеті жоқ... сурап отырған сенің әйелің...

К л е ш *(ашулы)*. Еркіне жіберсең сурай береді... журт...

С а т и н. Басым зеңгіп барады... эх. Журт осы бірін бірі бастан неге урады екен.

Б у б н о в. Жалғыз ғана бастан урмайды-ау, кез келген жердің бәрінен урады. *{Тура келеді}* Сатып алмаса болмас... Қожайындар бүгін неғып келмей жатыр... *(шығып кетеді)*. Қырылып қалған ба?

(Анна жөтеледі. Сатин екі қолын төбесіне қойып сулық жатады).

А к т е р (*жалғызсырағандай жан-жағына қарап, -Аннаның қасына барады*). Немене, қысылып жатырмысың?

А н н а. Үйдің ауасы тарылып кетті білем.

А к т е р. Шыққың келсе сенекке шығарайын. Кел, басыңды көтер. (*Басын көтерісіп, ыйығына жалба-жұлба бір нәрсені жауып, сүйемелдеп, сенекке алып шығып бара жатады*). Байқа-байқа... нығырақ бас. Мен өзімде аурумын... Арақтың уыты жайылып болған денеме.

К о с т ы л ь в. (*есіктен кіре бере*). Таза ауаға шығып барасыздар ма? Келісуін екеуінің, бір қошқар, бір тусақ.

А к т е р. Былай тур жолдан, былай... Көрмеймісік аурулар келе жатқанын.

К о с т ы л ь в. Өт, өт.. ғапу... (*әлде нендей бәйтті дауысын мурнынан шығара айта жүріп, үйдің ішіне тімски, көз жүгіртеді, басын сол жағына кыйсайта Пепельдің бөлмесіне құлағын тігуде. Клеш ерегесе кілттерін салдыратып, егеуін шықырлата түседі, көзінің астымен қожайынның басқан ізін аңдуда*). Шықырлатып отырмысың?

К л е ш. Немене?

К о с т ы л ь в. Шығырлатып отырмысың дейім (*тымтырыс*). А-а... анау не сурайын деп еді! (*Жылдам, ақырын*). Біздің қатын келген жоқпа мұнда?

К л е ш. Көргенім жоқ!

К о с т ы л ь в (*ептеп Пепелдің бөлмесіне апаратын есікке қарай жылжып*). Айына төлейтін екі сом үшін сен қанша жер алып отырсың осы. Төсек... өзің отырған орның бар ия. Бес сөлкебайлық жер, қудай біледі. Бір елу тыйын қоспаса болмас...

К л е ш. Мойныма тузағынды салда буындырып өлтіре ғой мә... төріңнен көрің жуық болса да елу тыйындардың жайын ойлауды қоймайсың-ау.

К о с т ы л ь в. Қайтеді сені буындырып. Одан түсер пайда не? Қудай бетіңнен жарылғасын, өз қызығың өзіңде, өмір сүре бер, біле бер... Ал, мен саған дегенмен елу тыйын қосамын, май шам алып, бұрханның алдына жағып қойсам, жанады да турады, күнәмді кешіру үшін маған да пайдасы тиеді, саған да тиеді шафағаты. Өзің болсаң күнәкарлығың туралы еш уақытта да ойламайсың... Міне сол... Эх Андрюшка, тым қатты адамсың. Әйелің де осы қаттылығыңнан анау инеліктей семіп қал

ғаны... сені сүйер жан жоқ. хурметтемейді де... жұмысың болса жұрттың бәріне де жағымсыз, шықырлатасың да отырасың...

К л е ш *(айғайлап)*. Немене өзің мені... улатуға келіпсең. *(Сатин қатты ышқынады)*.

К о с т ы л е в *(селк етіп)*. Әу, сенбісің? Астағыпыралла!

А к т е р *(кіреді)*. Сенекке орап отырғызып қойдым.

К о с т ы л е в. Сен өзің туған, тіпті мейірбансың-ау осы. Оның жақсы. Далаға кетпейді, әлі-ақ тиеді пайдасы.

А к т е р. Қашан?

К о с т ы л е в. О дүниеде туған. Онда біздің не істегеніміздің бәрі де есепке алынып турады...

А к т е р. О қайырымдылығым үшін сен беретініңді міне маған осында берсең скен...

К о с т ы л е в. Мен қалайша берем.

А к т е р. Борышымның жартысын кеміте сал.

К о с т ы л е в. Хе-хе. Саған қылжақ керек-ау сүйіктім... ойын керек... өзің ойлашы, жүректің мейірбандығын ақшамен теңестіруге болама? Қайырымдылық дегеннің игіліктің бәрінен де улы. Ал, сенің маған берешегің сол берешек болып қала береді. Сондықтан, сен борышынды төлеуің керек... Қайырымдылық десең сенен менің жасым үлкен, сен оны маған ақысыз, бұлсыз-ақ көрсетуге тиіссің...

А к т е р. Оңбассың сен, қақпас... *(ас үйге шығып кетеді)*. *(Клеш орнынан тұрып, сенекке шығып кетеді)*.

К о с т ы л е в *(Сатинге)*. Шықырлауықты айтам-ау. Қашып кетті, ха-ха. Мені жек көреді өзі.

С а т и н. Сайтаннан өзге сені кім жақсы көреді...

К о с т ы л е в *(күліп)*. Тілің удай-ау. Мен сендердің бәрінді де жақсы көремін... Менде түсінемін сендер менің бахытсыз, жілігі татымайтын, оңалудан кеткен бауырларымсындар... *(кенет жып-жылдам)*. А... Васька, үйдеме?

С а т и н. Кіріп көр...

К о с т ы л е в *(есікке жақындай барып қағады)*. Вася. *(Актер ас үйдің есігінен кіріп келе жатады. Бір нзрсені шайнап жүр)*.

П е п е л. Бул кім?

К о с т ы л е в. Мен ғой, мен ғой Вася...

П е п е л. Не керек?

К о с т ы л е в *(шегіншектен)*. Ашсаңшы.

С а т и н *(Костылевқа қарамастан)*. Аша ғой, қатыны ішінде отыр...

(Актер күліп жібереді).

К о с т ы л е в *(мазасызданып, ақырын)*. А, кім дейсің? Не, деп тұрсың?

С а т и н. Өзіңнің айтып тұрғаның не?

К о с т ы л е в. Не дедің жаңа?

С а т и н. Жәй, әшейін...

К о с т ы л е в. Байқа, бауырым. Ойынның да жоні бар... Ия. *(Есікті қатты қағады)*. Василий.

П е п е л *(есікті ашып)*. Ал, неге аласың жұрттың мазасын.

К о с т ы л е в *(бөлменің ішіне көзін жүгіртіп)*. Мен... жәй... сен...

П е п е л. Ақша әкелдің бе?

К о с т ы л е в. Жұмысым бар еді сенде...

П е п е л. Ақша әкелдің бе?

К о с т ы л е в. Не қылған ақша? Тура тұр...

П е п е л. Ақша. Сағаттың жеті сомы қане?

К о с т ы л е в. Сағаттың не, Вася... Ау... сен...

П е п е л. Аш көзінді. Кеше жұрттың көзінше менен он сомға сағат сатып алғасын... үш сомын алдым, жеті сомымды бер қане. Көзінді сығырайтпа: Жүрмейтін жері жоқ, жұрттың мазасын алып... Кісі ақысын төлеуді ұмытып кетеді...

К о с т ы л е в. Ш-ш. Вася, ашудың керегі не сол... Сағат — оның өзі.

С а т и н. Урланған!

К о с т ы л е в *(зілді)*. Мен урланған нәрсені алмаймын... Қандай хақың бар...

П е п е л *(ыйығынан алады)*. Неге алдың дейім мазамды. Не керек өзіңе?

К о с т ы л е в. Ия... мағанба — дәнемеде керек емес, ал, олай дейтін болсаң, кетейін...

П е п е л. Бар ақшамды әкеп бер.

К о с т ы л е в *(кетіп бара жатып)*. Неткен әдепсіз адамдар. Ай-яй.

А к т е р. Комедия!

С а т и н. Жақсы, мұндайды мен жақсы көремін...

П е п е л. Өзі неге келіп жүр.

С а т и н *(күліп)*. Түсінбей тұрған шығарсың. Әйелін

іздеп жүр... Василий, Осының үнін неге өшіре салмайсың.

Пепел. Сондай фасық ит үшін келешегімді жойып нем бар...

Сатин. Ал сен ақылмен өлтір. Содан кейін Василисаға үйлен де ал... Біздің қожайынымыз боласың...

Пепел. Сөйтпесі барма. Сендер менің барлық мукамалым түгіл, ақ көңілдігімді пайдаланып, өзімді коса араққа айырбастап жібересіндер... *(Сәкінің үстіне барып отырады)*. Кәрі сайтан... оятып жібергенін көрдіңбе? Бір жақсы түс көріп жатыр едім. Қармақ салып отыр екем. Адам айтқысыз бір үлкен май балық, келіп қармағымна ілінгені. Сондай үлкен балық, ондай балықты тек түсінде ғана көресің... Қармақпен сауғалап жағаға қарай тартып келем, қармағымның жібі үзіліп кетпесе жарар еді деп қорқамын. Бір қолыма қауға сүзгіні алып, енді дей бергенде ..

Сатин. Ол балық емес, Василиса ғой қармағыңа ілініп жүрген...

Актер. Василиса мұның қармағына ілінгелі қашан...

Пепел *(ашулы)*. Осы менен аулақ кеткенге не ақы аласындар... Василисаны коса ала кетіндер.

Клеш *(сенектен кіреді)*. Күн суық-ақ еген...

Актер. Аннаны неге ала келмедің. Қатып қалады ғой...

Клеш. Наташа ас үйге, қасына алып кетті.

Актер. Шал қуып шығар...

Клеш *(жұмыс істеуге отырады)*. Кой... Наташка әкеліп салады.

Сатин. Василий. Бес тыйын берші...

Актер *(Сатинге)*. Сенбе... бес тыйыны несі. Вася, бізге жыйырма тыйын бере туршы.

Пепел. Беріп қутылмаса болмас, әйтпесе бір сом сурап жүрерсіңдер... мә.

Сатин. Гиблартарр. Дүниеде урыдан жақсы адам жоқ.

Клеш *(қабасы түюлі)*. Жұмыс істемейді. Оңай олжа ғой олардікі...

Сатин. Жұрттың көбі-ақ ақшаны оңай табады, бірақ, қолынан шығаруға келгенде қасарысып қалады. Жұмыс. Жұмыс істеу бейнет емес, рахат болсыншы, онда мүмкін менде жұмыс істермін... Ия мүмкін! Еңбек

көңілді, өмір қызықты болар еді! Ецбек ету міндет болса, өмірің кулдық. *(Актерге)* Әй, Сарданапал, кеттік...

А к т е р. Кеттік Навуходоносор қырық мың маскүнемнің ішетінін жалғыз өзім ішіп көрейін. *(Екеуі шығып кетеді).*

П е п е л (есінеп). Немене, әйелің қалай?

К л е ш. Тегі көп узамас деймін... *(тым тырыс).*

П е п е л. Сені айтам-ау, осы сықырлатып отырғаның бекер-ақ.

К л е ш. Енді не істе дейсің.

П е п е л. Дәнемеде істеме...

К л е ш. Қайтып тамақ асырайын...

П е п е л. Жүр ғой мына журт...

К л е ш. Мыналарма. Адамба осылар. Өңшең шоқыт, каззаптар... адам. Мен жұмыс адамымын... менің осыларға тіке қарауға бетім шыдамайды... бала кезімнен жұмыс істеумен келемін... ойлайтын шығарсын, осы тұңғыйықта калады деп ойлайтын боларсың. Қалман... Алақанымның терісін сыдырып берсемде қалмаймын. Тура тур... әйелім өлсін... міне жарты жыл болды, мұнда келгеніме... дәл бір алты жыл тұрғандаймын...

П е п е л. Қате олай деуің, осылардың қайсысы болса да сенен жаман емес...

К л е ш. Жаман емес? Ар да жоқ, инабат та жоқ, буларда.

П е п е л. (қаперсіз). Ар, инабат! Қайтеді оны булар. Ар-инабатты етік қып аяғыңа кие алмайсың... Ар-инабат дегенің, кімнің қолында өкмет күш болса, соларға ғана керек...

Б у б н о в. (кіреді). У-У... тоңып кеттім.

П е п е л. Бубнов! Ар-инабат барма осы сенде?

Б у б н о в. Ар-инабат? Не дейсің?

П е п е л. Ия, ар.

Б у б н о в. Маған ардың керегі не. Мен бай адам-емен...

П е п е л. Менде соны айтып отырмын. Ия, ар-инабат байларға ғана керек. Бізге тіл тигізіп отырған мына *К л е ш.* Сендерде ар деген атымен жоқ қой.

Б у б н о в. Оны қайтеді, қарыз алмақшыма екен.

П е п е л. Өзінде де толып жатыр...

Б у б н о в. Онда сататын шығар. Мұнда оны ала қоятын кісі табылмас. Екі қатырма қағаз болса алар едім, онда да несиеге берсе...

П е п е л (*нақыл айта*). Ақымақсын Андрюшка. Өзің ар-инабат деген не деп Сатиннен сурап көрші... Немесе Бароннан сура.

К л е ш. Олармен сөйлесіп аузымды ауырттар жайым жоқ.

П е п е л. Маскүнем болса да, олар сенен көрі ақылды..

Б у б н о в. Маскүнем болып, ақылды болса кұдайдың ондағаны да...

П е п е л. Сатин айтады: журттың бәріде көршісі ар-инабатты болғанын жақсы көреді, бірақ ар-инабатты болу кімге болсада тиімді болмайды, дейді.. Дұрыс осынысы...

(Наташа кіреді. Артынан Лука кіреді, қолында таяқ, аркалаған түйіншегі, белбеуіне байлап алған шәйнегі, котелегі бар).

Л у к а. Армысыздар, адал жандар!

П е п е л (*мұртын сыйпап*). А-а, Наташа.

Б у б н о в. (*Лукаға*). Мурнағы жылғы көктемге шекті адал болсақ, болған болармыз...

Н а т а ш а. Бул кісі жаңа қонақ...

Л у к а. Маған бәрі бір. Мен жүліктерді де қадыр тутам, меніңше бүрге біткеннің бәрі жақсы, бәріде қап-кара, бәрі де есектей, ушып жүреді... сүйіктім, мен қай жерге орналасам...

Н а т а ш а (*ас үйге апаратын есікті көрсетіп*). Атамына бөлмеге орналасыңыз...

Л у к а. Көп жаса, қызым. Сонда болса, сонда-ақ барайын. Шал кісіге жылы жер, туған жермен бірдей.

П е п е л. Наташка, ертіп келген қартыңыз бір қызық адам екен...

Н а т а ш а. Сендерден тәуірлеу... Андрей. Әйелің біздің ас үйде отыр... Біраздан соң келіп алып кет...

К л е ш. Жарайды... барармын.

Н а т а ш а. Тым болмаса, енді адамша күте тұрсаңшы, өзіде узаққа бармас.

К л е ш. Өзімде білемін...

Н а т а ш а. Білесің... біліп қана қою аз, түсін. Өлім деген оңай деймісің...

П е п е л. Мына мен өлімнен тіпті де қорықпаймын.

Н а т а ш а. Әрине... Батырсың ғой...

Б у б н о в (*ысқырып жібереді*). Шіріп кеткен жіппе қалай...

П е п е л. Шын айтам, қорықпайым. Тап осы жерде

өле қалуға бармын. Қолыңа пышақ алда, тәп жүректен салып жіберші, өлемін, қыңқ десем бұйырмасын. Тіпті қуана-қуана өлемін, өйткені фак колдың салған пышағы.

Н а т а ш а (шығып бара жатады). Көлгірсімей-ақ жой. Ондайынды басқаларға айт...

Б у б н о в (соза сөйлеп). Шіріп кеткен жіп болды...

Н а т а ш а (сенектің есігінен). Андрей, әйелінді ұмытып кетіп жүрме...

К л е ш. Жарайды...

П е п е л. Оңды қыз...

Б у б н о в. Жаман қыз емес...

П е п е л. Маған неге булай қарайтыныңн білмеймін. Жолатпайды маңына... Мұнда жүріп қай бір дұрыс адам болады. Бәрі бір құрылды ғой.

Б у б н о в. Сен құрытарсың түбінде.

П е п е л. Мен құрытып қайтейін, аяймын өзін...

Б у б н о в. Қасқырдың қойды аяғаны сыяқты ғой.

П е п е л. Өтірік оның. Қатты аяймын өзін. Мұнда олар өмір сүре алмайды көріп жүрмін...

К л е ш. Тура-тур, сөйлесіп тұрғаныңды Василиса көрсе...

Б у б н о в. Василиса. И-ия, ол өз үлесін жібермес... көк айыл қатын...

П е п е л (сәкінің үстіне жата кетеді). Әулиесімей, аулақ жүргенге не аласың, осы екеуің...

К л е ш. Көрерсің, тура-тур.

Л у к а (ас үйде ән салады). «Өлең».

К л е ш (сенекке шығып бара жатып). Көрдінбе мұның да улуын.

П е п е л. Ішім пысып кетті... Неге екенін білмеймін, кейде ішім пысып кетеді. Күндер өтіп жатады, бәрі де жақсы-ақ сықылды. Ал кейде тоңып бара жатқандай ішім пыса қалады.

Б у б н о в. Ішім пысады деймісің. М... м...

П е п е л. Иә, иә!

Л у к а (дндете). «Өлең».

П е п е л. Әй, шал.

Л у к а (есіктен басын суғып), маған айтамысың?

П е п е л. Саған, доғар енді.

Л у к а (кіреді). Жек көремісің?

П е п е л. Жақсы айтылған әнді ғана тәуір көрем.

Л у к а, "Мен теңі жақсы айта алмағаным" ғой.

П е п е л: С

Л у к а. Көрдiң бе? Мен әндi жақсы айтамын ғой деп ойлаушы едiм. Қашан болсын осылай болып шығады. Кiмде болсын осы iстеп жүргенiм менiң жақсы-ақ деп ойлайды. Байкаса жұрт жақтырмайтын болып шығады онысы.

П е п е л (күлiп). Мiне. Дұрыс айтады...

Б у б н о в. Iшiм пысып барады дейсiң де, өзiң қарқылдап күлесiң.

П е п е л. Саған не жоқ. Қара қарға?

Л у к а. Iшi пысып отырған кiм?

П е п е л. Мына, мен... (Барон кiредi).

Л у к а. Қара өзiн. Анау ас үйде бiр қыз отыр, кiтап оқып отыр, екi көзi былаудай. Шын айтамын, екi көзiнен жас парлап отыр... Мен сүйiктiм неге жылап отырсың дедiм. Аяймын дейдi. Кiмдi аяйсың дедiм. Мына кiтаптың iшiндегi бiр адамды — дейдi... Мiне iстеп отырғаны осы. Ода iшi пыскандықтан iстеп отырған болу керек.

Б а р о н. Ол — ақымақ қыз...

П е п е л. Барон, Шай iштiң бе?

Б а р о н. Iштiм... Оны қайт дейсiң.

П е п е л. Iшкiң келеме, жарты бөтелке арақ әперсем?

Б а р о н. Сөз барма? Сонан соқ!

П е п е л. Төрт тағандай тура қалып, ит болып үршi.

Б а р о н. Ақымақ. Көпең болып кеттiң бе? Әлде маспысың?

П е п е л. Жә, үршi деймiн! Бiр қызыққа батайын... Сен ғой байбатшасың... Бiр кезде ғой мына бiз секiлдiлердi адам деп санамайтын ең... тағысын тағы...

Б а р о н. Ал, сонан сон?...

П е п е л. Сонан сон, не болсын. Ендi мен сенi ит қып үргiзiп турмын, үресiң, нең кетедi үре салғанға.

Б а р о н. Ал үрейiн. Ақымақ! Сонда саған түсерi не? Мен өзiмде бiлемiн. Қазiр сенен артық еш жерiм жоқ. Менiң байбатша кезiмде төрт тағандатып үргiзiп қойсаң онда бiр сәрi едi...

Б у б н о в. Дұрыс айтады.

Л у к а. Менiнде айтарым сол, жақсы айтылған сөз...

Б у б н о в. Болған iс болды, өттi-кеттi де, қалғаны көр-жер... Мұнда мырза да, байбатша да жоқ... Ондайдың бәрiнен де айрылып ендi тек жалаңаш адам пiшiнiмiз қалды мiне!

Л у к а. Бәрiмiзде теңбiз десеншi!.. Ау, сен, сүйiктiм, Барон болыппең?

Барон. Мұнысы кім тағы. Сен кімсің, ей!

Лука (*күледі*). Графты көріп ем, князьді көріп ем, ал баронды көріп тұрғаным осы, оның өзінің де аты ғана қалған ба қалай...

Пепел (*сақылдап күледі*). Барон! Сен мені отырғызып кеттің-ау өзің.

Барон. Ақылың енетін кез жетті ғой, Василий.

Лука. Эхе-хе! Қарап тұрсам, туғандар турмыстарың ой, ой, ой!

Бубнов. Несін айтасың, көзімізді уқалап аша салысымен улый бастаймыз...

Барон. Жақсы да тұрған кезіміз болды... ия. Мен... таңертең оянған соң, төсекте жатып кофе ішуші едім,.. кофе. — Қаймақ куйған кофе... Ия.

Лука. Дегенмен бәрі де адам. Қанша қасарсаңда, қанша бұлғақтасаң да адам болып туып, адам болып өлесің, карап тұрсам жұрт ақылды болып, қызық болып бара жатқан сыяқты... Күн асқан сайын турмысы нашарлап бара жатса да, жақсылыққа умтылады... қыңыр-ақ.

Барон. Шал, сен өзің кімсің... Қайдан келдің?

Лука. Мен бе?

Барон. Жолаушымысың?

Лука. Осы жүрген біз бәрімізде жолаушымыз... Естігенім бар, біздің жерде аспан әлемінде, жолаушыларат көшіп жүреді дейді...

Барон (*қатаң*). Солай-ақ болсын, жә, паспортың бар ма?

Лука (*аз кідіріп*). Өзің кімсің, тыңшымысың әлде.

Пепел (*қуана*). Жарайсың шалым. Немене, Баронша, сенде алдыңба сыбағанды.

Бубнов. И-ия, байбатша да алды сыбағасын...

Барон (*уялып қалғандай*). Бәле, онедегенін. Мен әншейін, ойнап айтам, карт. Менің өзімнің де қағазым жоқ...

Бубнов. Өтірік оның...

Барон. Жоқ-ау... Қағазым бар ғой әрине... бірақ, не керек бәрі де іске алғысыз қағаздар...

Лука. Қағаз дегеннің бәрі сол, бәріде іске алғыеыз.

Пепел. Барон! Кеттік ішуге...

Барон. Мен дайын. Ал, кош бол, шал... бір соғынды шал екесің...

Лука. Ондайларда болады, сүйіктім...

Пепел. (*сенектің есігінен шыға бере*). Ал, кеттік пе,

қалай. *(Шығып кетеді. Барон артчанан жалма-жан ере шығады).*

Л у к а. Шын айтама, барон болғаны распа екен?

Б у б н о в. Кім біледі. Байбатша болғаны рас болу керек... Қазірдің өзінде де: кейде байбатша болғандығын көрсетіп қояды. Ескі әдеті әлі де қалмаған сыяқты.

Л у к а. Байбатшалық дегеннің өзі, шешек сыяқты болу керек... Жазылып кетсе де белгісі қалып қояды.

Б у б н о в. Дегенмен жаман адам емес... тек кейде ғана аяғын артығырақ көсіліп жіберетіні бар. Әлгі сенен паспорт сурағаны сыяқты.

А л е ш к а *(кіреді, ішіп алған, қолында гармон, ысқырып қояды).* Ей, қайсың барсың.

Б у б н о в. Ненді жоғалттың. Неге айғайлайсың

А л е ш к а. Ғапу етіңіздер... ғапу. Мен сыпайы адаммын...

Б у б н о в. Тағы ішіп алғанбысың?

А л е ш к а. Ішкенде қандай. Жада ғана учаскеден приставтың көмекшісі Медякин қуып жіберді. Көшеде көзіме көрінуші болма дейді. Мен кісі сөзін көтермейтін адаммын. Ал, қожайыным маған сөйлей береді... Ал, қожайын деген не. Фе-фе. Маскүнем қожайнымды айтама... Мен қоң етінді кесіп бер десе кесіп беретін адаммын... Маған түкті де керегі жоқ — шабаш. Мә, ал мені бір сомға, жыйырма сомға. Ал, маған түкті де керегі жоқ. *(Ас үйден Настя кіреді).* Миллион сом берсең де маған хажет емес. Мен секілді жақсы адамға, жолдасым, маскүнем қожайыным қоқайдайды, бомайды... Бомайды... *(Настя, есіктің қасында тұрып, Алешкаға карап басын шайқайды).*

Л у к а *(мейріммен).* Эх, жігітім, шатасқан екесің...

Б у б н о в. Адамның ақымақтығы, ғой...

А л е ш к а *(еденге оката кетеді).* Мә, турап жей бер мені. Ал, маған дүниенің буты бір-ақ тыйын. Мен ашынған адаммын. Айтыңдаршы, мен кімнен кеммін. Журттан мені қай жерім кем. Әне, Медякин айтады: көшеге шығушы болма, мурныңды бет қылып жіберемін дейді. Шығамын... барамын көшенің нақ ортасына жатып аламын, бассын; езсін мені. Мен ешнәрседен де тайынбаймын.

Н а с т я. Бахытсыз, сорлы... әлі жап-жас... әлектенуін.

А л е ш к а (*Настяны көріп, тізерлеп отыра калады*).
Бикеш. Мамзель. Парле Франсе... ішіп алдым.
Н а с т я (*қатты сыбырмен*). Василиса.
В а с и л и с а (*есікті оқула ашып, Алешкеге*). Сен тағы келдің бе?
А л е ш к а. Саламатсызба?.. Кірідіз...
В а с и л и с а. Мен сен күшікке айтқаным кайда, ендігәрі бұлай қарай аяғыңды аттап басушы болма деп... тағы келдің бе!
А л е ш к а. Василиса Карповна... естігидіз келсе жаназа маршын ойнап берейін.
В а с и л и с а (*ыйығынан жұлқып*). Жоғал!
А л е ш к а (*есікке қарай жығылып*). Тоқта... бүйтуге болмайды. Жаназа маршы... жакында ғана үйрендім. Жада музыка... тоқта... тоқта. Қол жумсауға болмайды...
В а с и л и с а. Мен саған көрсетермін болмайдыны... Бүкіл көшеі соңыңа салып қоярмын... қарғыс атқан, діннен безген неме... Маған қарай шәуілдеуге әлі жас-сың...
А л е ш к а (*жүгіріп шыға жөнеледі*). Жә, мен кетейін...
В а с и л и с а (*Бубновқа*). Ендігәрі келуші болмасын. Естідіңбе.
Б у б н о в. Мен саған күзетші емеспін.
В а с и л и с а. Менің сенің кім екенінде жұмысым жоқ. Кудайы тегін тұрып жатқаныңды ұмытпа. Қанша бермексід маған?
Б у б н о в (*кәннен кәперсіз*). Санағаным жоқ...
В а с и л и с а. Байқа, санатармын.
А л е ш к а (*есікті ашып, айқайлап*). Василиса Карповна, мен сенен қорықпаймын, қорықпаймын, (*жоқ болып кетеді*). (*Лука күледі*).
В а с и л и с а. Сен кімсің...
Л у к а. Жолаушымын... ел аралап жүрген...
В а с и л и с а. Түнеп шығуға келдің бе, ұзақ тұрамысың?
Л у к а. Көре-жата айтармын...
В а с и л и с а. Көрсет, паспортың...
Л у к а. Көрсетуге болады...
В а с и л и с а. Қәне, әкел...
Л у к а. Апарып көрсетермін, үйіңе апарып, көнбесе сүйреп апарармын...

В а с и л и с а . Жолаушымын... деуін. Қаңғымамын десе қайтеді екен...

Л у к а (күрсініп). Тым ашушаң екесід, келінжан... (Василиса Пепелдің бөлмесінің есігіне қарай жүреді. Алешка ас үйдің есігінен сығалап, сыбырлайды: «Кеттіме, А?»).

В а с и л и с а (Алешкеге қарай бұрылып). Әлі мұнда жүрмісід.

А л е ш к а . (Есікті жаба бере, ысқырады. Настя мен Лука күледі).

Б у б н о в (Василисаға). Ол жоқ!..

В а с и л и с а . Кімді айтасыд?

Б у б н о в . Васьканы айтам...

В а с и л и с а . Мен сенен сурадым ба, Васька қайда деп.

Б у б н о в . Көріп турмын... кезік-ақ айтып тур.

В а с и л и с а . Мен тәртіптерінді қарап жүрмін. Әлі күнге дейін неге сыпырмағансындар үйді. Үй таза болсын деп неше рет айттым мен сендерге.

Б у б н о в . Сыпыру кезегі Актердікі...'

В а с и л и с а . Кімнід кезегі екенінде менің жұмысым жоқ. Тазалықшы келіп штраф салса... бәрідді де қуып шығамын.

Б у б н о в (байсалды). Онда қайтып күн көресід.

В а с и л и с а . Бір тал қылшық қалмасын сыпырыңдар, (ас үйге қарай жүреді. Настяға). Сен неғып тұрсың сілейіп. Бет-аузың неге көнектей болып кеткен. Неге тұрсың деймін томар кусап, сілейіп. Сыпыр еденді. Натальяны көрдід бе? Келдіме мұнда?

Н а с т я . Білмеймін... көргенім жоқ...

Б у б н о в . Мына шалды ертіп келгенді...

В а с и л и с а . Анау... үйдемеді? Онда?

Б у б н о в . Василий ме? Үйде болатын... Наталья Клешпен сөйлесіп тұрған...

В а с и л и с а . Мен кіммен сөйлесті деп сурадым ба сенен. Аяқ басқан жеріднід бәрі шад... тозаң... лас. Өңшең... шошқа. Тап-таза болсын естідіңдер ме? (Тез шығып кетеді).

Б у б н о в . Айуандықтың неше атасы бар қатын бойында.

Л у к а . Зілді қатын... зілді...

Н а с т я . Мына турмыс кімді болса да айуан етер. Мұныд күйеуі кусаған еркекке қосақталған жан...

Б у б н о в. Василисаның қосағы берік деп ешкім де айта алмас...

Л у к а. Қашан болсын... Өстіп жүрө ме?

Б у б н о в. Турған бойы осы... Жігітіне келген екен... жоқ болып шықты...

Л у к а. Өкпелі екен ғой ендеше! Охо-хо! Бұйырушылар көп-ақ бул жалғанда... бәрі де бірін бірі қорқыта келеді, сонда да өмірде тәртіп деген жоқ... тазалықта жоқ...

Б у б н о в. Жұрттың бәрі де тәртіп болсын дейді-ау, ақылы құрғыр жетпейді. Дегенмен үйді сыпырмаса болмас... Настя сыпыра салсайшы.

Н а с т я. Әрине, сыпырмасы барма. Мені жалдап алыппа едіңдер. *(Аз үндемейді)*. Ішемін бүгін... мас болғанша ішемін.

Б у б н о в. Ода жұмыс!

Л у к а. Қызым, неге ішемін деп тұрсың. Мана жылап отыр едің, енді міне ішемін дейсің.

Н а с т я *(қыза, соқтыға сөйлейді)*. Ішіп аламын да, тағы жылаймын... бар болғаны сол.

Б у б н о в. Коп болып кетпей ме...

Л у к а. Себебін айт қызым, себебін. Себепсіз безеуде шықпайды бетке... *(Настя үндемейді, басын шайқайды)*. Солай... Эхе-хе... адам атты мырзалар. Не болар екен күндерід... Кой, мен-ақ сыпыра салайың. Сыпырғыштарың қайда!

Б у б н о в. Сенекте, есіктің артында тұр... *(Лука сенекке шығып кетеді)*. Настенька?

Н а с т я. Ау.

Б у б н о в. Василиса, Алешкаға неге ашуланып жүр?

Н а с т я. Васьканы Василиса тойдырып болды, Васька тастап кетемін деп жүр... Наташаны алмақшы... депті... кетейін бул арадан баска квартирға шығамын.

Б у б н о в. Немене? Қайда барасың?

Н а с т я. Тойдырды бәрі де... кімге хажетім бар менің мунда...

Б у б н о в. Сен қайда болсаң хажетсіз артық адамсың... Жер үстінде жүрген адам біткеннід бәрі де артық адамдар.

*(Настя басын шайқайды. Орнынан тұрып... ақырын * сенекке шығып кетеді, Медведев кіреді. Артынан қолында сыпырғышы Лука кіреді).*

М е д в е д е в. Мен сені танымаймын ба калай...

Л у к а. Қалған журттың бәрінде танушыма ең.

М е д в е д е в. Өз участкамдегі адамдарды бәрін де тануға тиістімін... Ал, сені танымай турмын.

Л у к а. Бүкіл жер біткен сенің учаскене сыймайды ғой? Сыртында да қалған шығар, сондықтан танымай тұрған боларсың... *(Ас үйге шығып кетеді)*.

М е д в е д е в *(Бубновтың қасына барады)*. Дұрыс айтады, менің учаскем онша үлкед емес екені рас... бірақ, кандай үлкен учаскеден болса да жаманшылық жағына басым... Жада, дежурстводан босар алдында... стікші Алешканы бөлімге апарып тапсырдым... Қөшенің ортасына жатып алған, гармон ойнап айғайды салып жатыр: ешнәрсенің де керегі жоқ, түктің де керегі жоқ дейді. Арбалылар жүріп жатыр, ағылып жатқан журт... арба басып езіп кететін және тіпті... тентек жігіт... өзінде жада... апарып бердім. Тәртіпсіздікті өте жақсы көреді...

Б у б н о в. Кешке дойбы ойнауға келесің бе?

М е д в е д е в. Келемін. И-ия... Ау, Васька ше?

Б у б н о в. Не босын... бұрынғыша жүріп жатыр...

М е д в е д е в. Солай... тұрып жатыр де?

Б у б н о в. Тұрып жатпай не көрініпті оған. Тұруына болады да.

М е д в е д е в *(күдікті)*. Болады деймісің?

(Лука қолында шелегі, сенекке шығып кетеді)

Солай... солай... осында — Васька жайында... әрне айтылып жүр... сен естіген жоқпысың?

Б у б н о в. Быксық сөз толып жатыр...

М е д в е д е в. Василиса жайында, ештеде... көзіңе түскен жоқпа.

Б у б н о в. Не дейсід?

• М е д в е д е в. Тек... жалпы сен, біле тура өтірік білмегенсің шығарсың. Журттың бәрі де біледі... *(қатал)* өтірік айтуға болмайды, туған...

Б у б н о в. Өтірік айтып хажеті не маған.

М е д в е д е в. Соны айтам-ау... А... төбеттер. Журт айтады: Васька мен Василиса... дейді... менің онда не жұмысым бар. Мен әкесі емен, немере ағасымын... мені маза айтын не бар... *(Квашня кіреді)*. Журт әбден бұзылған... бәріне де мазақ керек... А-а. Сен... келдід бе...

К в а ш н я. Ау, сыпайы жігіт сенбісід? Бубнов ести-